

המקורבים

[בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט]

בס"ד גליון סג' פרשת וישב ה'תש"פ

גליון שבועי להניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רבינו הקדוש "ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מתחדשים
חדשות המקורבים
דבר העורך

שלום לקוראנו הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור מתחדשים עם השיר החדש על מעלת הלמוד בספר הזוהר הקדוש; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשוט ופנימיות (מומלץ גם לשמוע את השיעור מתוך קו המקורבים); לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה – ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש – ממשיכים עם תורה זו; במדור הבחיר שער ברסלב נמשיך בסידרה החדשה והנפלאה בעניין השילוב בין דרך ברסלב לדרך ליטא, הילכו שניהם יהודיו? והשבוע היצמדות להלכה על פי דרך ברסלב.

* * *

ברוך ה' אנו זוכים להוציא את העלון זו השנה השניה. פנינו להרחבת העלון ולשיפורו לשביעות רצון קוראנו הנאמנים. לצורך כך אנו נשמח לקבל את הארותיכם והערותיכם בנוגע לכל חלק מהעלון. אנו מעוניינים לחזק את ההפצה ברחבי הארץ. לכן נבקש בזאת מכל המעוניין להיות מפיץ בשכונה \ ישיבה \ כולל \ בית הכנסת שלו – נא לעדכן אותנו. אפשר גם להשאיר הודעה בקו.

חדש! ניתן לעשות מנוי שבועי לעלון דרך מכשירי 'קהילות' בבתי הכנסת. קופת 'עלמא דאורייתא'.

בברכת חורף בריא גרוש עליה והצלחה!!

העורך

שיר חדש: 'אילנא דחיי' – "בזכות ספר הזוהר ייצאו מהגלות ברחמים"!

הרב מרדכי בן דוד שליט"א הוא תלמיד חכם עצום ודמות תורנית ידועה בעיר חיפה, משמש כרב קהילת 'מורשת רפאל' וכראש הכולל ללימוד תורת הנגלה והנסתר והזוהר הקדוש. לפני כ-20 שנה ישב הרב והגה כדרכו בספר הזוהר, "לפתע" – מספר הרב – "הרגשתי סוג של הרגשה לא מוסברת שאני צריך לעשות שיר לעידוד לימוד הזוהר, ממש סוג של הארה שמיימית שקשה להסביר אותה במילים ורגע לאחר ההרגשה פשוט התחלתי לשיר את המנגינה של 'אילנא דחיי'".

כל מי שעוסק בלימוד ספר הזוהר יודע שכשהיה רבי שמעון בר יוחאי בחיי חיותו באה אליו נשמת משה רבינו וכן התגלה אליו אליהו הנביא ושניהם אמרו לו את המילים הבאות שאותן הצמיד הרב למנגינה השמיימית: "בגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזוהר, יפקון מן גלותא ברחמי", ובתרגום לשון הקודש: "בזכות שעם ישראל עתידים למטעם מאילן החיים שהוא ספר הזוהר, יצאו מהגלות ברחמים".

לאחרונה ביקר הרב בן דוד שליט"א אצל רב חשוב וסיפר לו על השיר והמילים, הרב שמע והתלהב ואמר לו שכדאי להוציא את זה לציבור ולעודד כך את לימוד ספר הזוהר ולקרב את הגאולה.

כתושב חיפה מכיר הרב את ר' חיים בנט כבר הרבה שנים, אחיינו של בנט לומד בכולל של הרב בן דוד שליט"א והוא זה שהמליץ לחבר בין השניים ומכאן הדרך אל ההפקה המוזיקלית היתרה קצרה.

זמר ההתנוגות ומנהל מקהלת 'פארגענינג' יואלי צישנסקי שהוא גם זמר הבית באולפני בנט' נקרא אל הדגל לבצע את 'אילנא דחיי' בדואט עם הרב, כשצישנסקי אמון גם על העיבוד המוזיקלי המקפין והסוחף.

ניתן לשמוע את השיר בקו 'הניכי הישיבות' – ברסלב, בשלוחה: 83.

פשוט ופנימיות	ללכת עם תורה	שער ברסלב	קו המקורבים
❖❖	❖❖	❖❖	❖❖
עמוד 2	עמוד 4	עמוד 7	עמוד 3

השיעורים הקבועים!

יום	חדש כסלו	היום ה' תמח	משה עמוד היומי 'זרשי'	ליקוטי מוהר"ן ח"ב	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היומי תיקוני הזוהר
ז	כז	ד, תמח	זרה	טז	רמב	ק"ח
א	כז	ד, תמח	ד	יז	רמג	ק"ח
ב	כז	ה, תמח	ה	יז	א	ק"ט
ג	כז	ז, תמח	ז	יח	ב	ק"ט
ד	כז	ח, תמט	ח	יח	ג	ק"כ
ה	כח	ט, תמט	ט	יט	ד	ק"כ
ו	כט	י, תזה	י	יט	ה	ק"כא

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יד.

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויה, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

~ הקושיה על הצדיקים ~

בפרשה זו, פרשת וישב – מתחיל הכתוב לספר מעשה חייו של יוסף הצדיק, וממשיך בזה בכל הפרשיות דלהלן עד סיום חומש בראשית.

עניין זה הוא הפלא ופלא, כי עד עתה עסק הכתוב בסיפור חייהם של האבות הקדושים – שהם היסודות של עם ישראל, ומעשה אבות סימן לבנים – ולכן היה מן הצורך להאריך בזה ולהרחיב בכל פרט מהייהם. אבל מה עניינו של יוסף הצדיק, שצריך כל כך להאריך בזה, ועוד באריכות גדולה כזאת יותר מכל אחד משלשת האבות.

אמנם הפרשיות הללו מזכירים גם כן את המשך סיפור חייו של יעקב אבינו, וכן של שאר השבטים, וגם מספר את התנגלות הירידה למצרים [בהקדמה לספר שמות שעוסק בעניינים גלות מצרים ויציאת מצרים]. אבל אם מצד זה – היה אפשר לקצר מאד, וכל האריכות הגדולה אינה אלא מחמת העסק בעניין יוסף הצדיק, ודבר זה אומר דרשני.

מתוך מהלך הדברים הזה עולה בכירור, שאף שבפשוט נראה כאילו יוסף הוא 'אחד' מתוך שנים עשר שבטים, שכולם כאחד משמשים כ'המשך' להאבות הקדושים – כל אחד בדרכו, אך האמת היא שיוסף הוא 'המיוחד' מתוך כל השבטים, ומשמש כעמוד יסודי מצד עצמו, וכ'הממשך' העיקרי של האבות הקדושים. וכפי שאכן אנו מוצאים שיוסף נקרא בתואר 'צדיק' ונכנס לתוך הסדר הקדוש של השבעה רועים, שהם: אברהם, יצחק, יעקב, יוסף, משה, אהרן, ודוד.

עניין זה בוודאי אומר דרשני, ואינו מובן לא במושכל ראשון ולא במושכל שני: מפני מה ומדוע זכה יוסף לכך, ובמה הוא שונה כל כך משאר אחיו. תמיהה זו התחילה כבר אצל השבטים הקדושים שבעצמם תמהו על כך, וסרבו להאמין בזה. ואם כן, העניין טעון ביאור.

מלבד מההלך הכללי [של כל הפרשיות העוסקים בעניין יוסף] שטעון ביאור כאמור, יש הרבה פרטים בהנהגתו של יוסף הצדיק לאורך מהלך הדברים – המעוררים תמיהה. ובסייעתא דשמיא במאמר דלהלן, ובמאמרים הבאים א"ה נשתדל ללמוד את הסוגיא שלפנינו.

* * *

א. הפסוק הראשון של הפרשה "וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען" – נראה מיותר וכי כבר נזכר בפרשה הקודם, ועל כל פנים אינו שייך לפרשה זאת ולכל ההמשך. והיה מן הראוי להתחיל מיד "אלה תולדות יעקב".

ב. הפסוק השני אף הוא תמוה "אלה תולדות יעקב – יוסף בן שבע עשרה שנה", מה עניין הרישא לסיפא – התחיל לספר 'תולדות יעקב', וקודם שסיים לפרט עובר תיכף ומיד לדבר על יוסף ועל חייו.

ג. הנהגתו של יוסף תמוהה מאד: א. 'זוהו נער' – שהיה עושה מעשה נערות. ב. 'את בני בלחה ואת בני זלפה' – מה לו ולחם, ומדוע דווקא אתם. ג. 'זיבא יוסף את דיבתם רעה אל אביהם' – מדוע עשה כן, וביותר, שהרי זה לא היה אמת אלא רק חשד.

ד. מדוע אהב יעקב את יוסף יותר מכל בניו ונמך שכתוב 'כי בן זקונים הוא לו' – שנולד לעת זקנתו, הוא תמוה מאד כי כולם נולדו לעת זקנתו בזה אחר זה. ומה עניין הכתונת פסים.

ה. מה עניין החלומות של יוסף, ומה טעם שכולם צריכים להשתחוות אליו? ובכל אופן – מדוע היה צריך לספר להם כל זה, והרי ידע שהם מקנאים בו, ושזה מעמיד אותו בסכנה.

ו. איך ייתכן שהאחים הקדושים רצו להרגו נפש, וכי הותר להם שפיכות דמים. וגם המכירה שמכרוהו – מי התיר להם.

נבאר תחילה בדרך הפשט, ולאחר מכן נבאר העניין בדרך הפנימיות.

ביאור הפשט

א. "וישב יעקב" – הפסוק הראשון 'חוזר' לעניין יעקב, לאחר שהפסיק העניין בסיפור תולדות עשיו ושעיר ואלופיהם, ולכן חוזר ואומר 'וישב יעקב בארץ מגורי אביו' כאומר 'נחזור לראשונות', בכדי להמשיך ולבאר את תולדות יעקב (רש"י, רמב"ן). ומדגיש ואומר 'בארץ מגורי אביו בארץ כנען' לרמז על כך שעשיו ברח מקום הגזירה שנאמר לאברהם 'כי גר יהיה זרעך', ויעקב בחר לקבל על עצמו הגזירה הזאת, ולכן נשאר גר בארץ כנען, ומוזה השתלשל ההמשך שהוא סיפור הירידה למצרים (רמב"ן).

ב. "אלה תולדות יעקב" – להרמב"ן הכוונה ל'תולדות' ממש, וכוננת הכתוב היא שתולדותיו הם יוסף ושאר השבטים המוזכרים להלן ונגם כל השבעים נפש המוזכרים בפרשת ויגשו. ולרש"י הכוונה ל'תולדות חיים' דהיינו סיפור קורותיו. ולכן מזכיר מיד את יוסף, שזה גרם להמשך העניינים.

ג. "והוא נער את בני בלחה" – לרש"י פירושו שהיה עושה מעשה נערות [ולא נתבאר הטעם], והיה 'מקרב' את בני בלחה וזלפה מחמת שהשבטים היו מכזים אותם, והיה מביא את דיבתם רעה של בני הגבירות על כך שהיו מכזים את בני השפחות [ולפי זה תמוה מדוע שנאו אותו בני השפחות]. ולהרמב"ן היא להיפך, שבני השפחות היו מגדלים אותו מחמת שהיה נער, והיה מביא את דבתם רעה של בני השפחות לאביו, ולכן שנאו אותו. ושאר השבטים שנאו אותו מחמת קנאה.

ד. "וישראל אהב את יוסף, כי בן זקונים הוא לו" – לרש"י שנולד לו לעת זקנתו [והוא תמוה, כי כולם נולדו כך]. ולהרמב"ן היה עומד אצלו בקביעות 'לשמשו' לעת זקנתו, ומטעם זה גם לא הלך לרעות את הצאן כשאר אחיו.

ה. קנאת השבטים והחלומות – קשה מאד להבין ולפרש בדרך הפשט, ובדברי רש"י והרמב"ן לא נמצא ביאור מפורש בזה. אך האוה"ח הקדוש בדבריו טרח הרבה לפרש הדברים, ותוכן דבריו בקיצור הוא הטעם שהוציא דיבתם רעה הוא מחמת שהיו לו כמה דברים שחשד בהם, ובאמת היו יכולים להתווכח עמו ולתקן העניין, אך מחמת שראו אהבתו של יעקב אליו – הבינו שאי אפשר לדבר בזה. והוא ניסה לפייסם דווקא על ידי שסיפר להם החלומות, אך בזה דווקא הגביר השנאה, וכפי שבאר כל זה בהרחבה בדבריו הקדושים ונגם מבאר הטעם שרצו להורגו מטעם 'עד זומם'. ובוודאי שאחר כל זה נשאו הרבה תמיהות, ואין לנו אלא להביט מרחוק בגדולת השבטים, ולבטל שכלנו מתוך הבנה שאיננו מבינים.

ביאור הדרש

א. "וישב יעקב" – ביקש יעקב לישב בשלווה, קפץ עליו רוגזו של יוסף (רש"י). והיינו שהעולם הזה אינו מקום של 'שיבה' ו'שלווה' – אלא של כירור.

ב. "אלה תולדות יעקב" – עיקר תולדותיו של יעקב הוא יוסף, שעל ידו עיקר הכח של יעקב נצח את עשיו. ולכן אהב אותו יותר מכל בניו, וכל מה שארע ליעקב ארע ליוסף (רש"י). ובאור החיים הוסיף שכל שאר השבטים נקראים על שמו 'בני יעקב ויוסף' – מחמת שהוא זן אותם בשני הרעב נמצא שכל קיומם הוא על ידו.

השפעתו, אם על ידי זלזול בו, ואם על ידי הרחקתו באופן פיזי מיכולת ההשפעה שלו.

והוא עניין שמימי, שמוכרח להיות עליו הסתרה ויהי מה. ולכן אינו מוכרח להיות על ידי אנשים רשעים ובני בליעל [כמו קורה ועדתו], אלא יכול להיות אפילו על ידי צדיקים גדולים, שמשמים מסבכים שהם נופלים למעות, ומחמת המעות הם הולקים עליו, מבזים אותו ומרחיקים אנשים מעליו. ולכן, במקום הראשון בתורה שמתגלה עניין הצדיק, שהוא יוסף הצדיק – סיבב השם יתברך שדווקא השבטים הקדושים הם אלו שחלקו עליו, כדי להודיע שהוא 'גזירה'.

ומלבד עצם הגזירה, יש גם כמה עניינים בהנהגת הצדיק שמעורר עליו קושיות ותמיהות. כי בשונה מכל אדם שתפקידו להתנתק מכל האפשר מכל הרע שבעולם, ולהתקדם בכיוון עשיית הטוב והתעלות רוחנית; דווקא הצדיק מוכרח לעשות תנועה הפוכה – דהיינו להפנות את פניו לכיוון המקומות הנמוכים והאנשים הרחוקים, ולעשות כל מצדקי 'לתפוס' איתם קשר כדי לקרב אותם. ומכאן זה הוא נאלץ לעשות הנהגות שאדם מן השורה לא אמור לעשות את זה וכל שכן אדם גדול.

וכמו שכתוב על יוסף שהיה עושה מעשה נערות, וזאת כדי לקרב את בני השפחות שמרמוז על האנשים הרחוקים, שאם לא יראו אותו עושה כך לא יתקרבו. כמו כן הוא צריך לעמוד ולהודיע על גדולתו ועל כוהו, שמצד אחד מביא לכך שמתפרסם בעולם שיש כזה כה, ומצד שני גורם לרתיעה ממנו. וכמו אצל יוסף שעמד וסיפר את הלומותיו, ודווקא זה גרם לריחוק. ומלבד כל זה יש הנהגות של הצדיק שאין להם שום ביאור, רק בבחינת 'סוד ה' ליראיו, וגם זה גורם עליו ריחוק וקושיות, וכמו שהיה אצל יוסף שהיה מוציא דיבתם רעה, לכאורה ללא טעם.

והעולה מכל זה הוא שצריך לדעת שני דברים: א. אין דרך לשום אדם בעולם להגיע אל האמת האמיתית, ולאחוז בזה בכל כוהו ויהי מה, אלא על ידי כח הצדיק יסוד עולם, דהיינו על ידי ההתקרבות אליו וההתקשרות בו. ב. אותו צדיק שיש לו את הכח הזה – בהכרח יהיה עליו קושיות ותמיהות, ובהכרח יהיה עליו מחלוקת והסתרה. וצריך להיות חזק לחפש את האמת, ולא להסתכל על כל זה, ודווקא אז (ובזכות העמידה בנסיון זה) יכולים להתקרב אליו, ודרכו אל האמת.

ג. "כי בן זקונים הוא לו" – היינו שראה בו טעם זקנים, והבין שהוא זה שראוי להמשיך אותו, ולכן מסר לו כל חכמתו (רשי", רמב"ן).

ד. "כתונת פסים" – לרמוז על כל הצרות של יוסף. החלומות – היו לכאורה עניין של נבואה, והיה מוכרח לספר להם זאת (רמב"ן).

[בכל אלו יש עוד כמה הרחבות בדברי האור החיים הקדוש, וקשה להזכירם בקיצור, ראה דבריו הקדושים בפנים]

ביאור הפנימיות

בפנימיות העניין, מתבאר כאן עניין ההתקשרות לצדיק.

האבות הקדושים הם אלו שהעמידו את יסודות האמת בעולם, אבל בכדי להכניס את האמת הזאת בעולם, באופן שיהא שייך לכל אחד להיות עם זה – ולא רק לאנשים מסוימים, או במצבים מסוימים – צריך את הכח של יוסף הצדיק.

ולשם כך מקדים הפסוק ואומר: "וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען", כלומר יעקב אבינו המשיך את עבודת אבותיו לגייר גרים, ולהעמיד יסודות האמת בעולם. אבל "אלה תולדות יעקב – יוסף", כלומר, האפשרות והכח לעשות 'תולדות' ליעקב, שהאמת הזאת תישאר בעולם וכל אחד מורעו יוכל להיות כך, הוא על ידי יוסף.

עניין זה התבאר בהרחבה בפרשת נח. שם נתבאר שיש מושג הנקרא 'צדיק' ואין עניינו רק שהוא יותר טוב מאחרים, אלא עיקר עניינו מהותו ותפקידו הוא לדאוג לכל אחד בפרט ולכל העולם בכלל – לבוא למקום הנכון, ולזכות לתיקון השלם. וזהו מדת היסוד, שהוא מדתו של יוסף הצדיק – להיות "אחיד שמיא וארעא" [תרגום של הפסוק 'כי כל בשמים וארץ' שסובב על מידת היסוד], היינו לחבר את השמים [שהוא האמת] עם הארץ [שהוא מקום הנסיון וההתמודדות]. כלומר, לחבר את כל העולם אל האמת.

* * *

והרי 'זה לעומת זה עשה אלוקים'. וכיון שהצדיק יש לו כח גדול כזה, לתקן את כל העולם בכלל וכל אחד בפרט. בהכרח שיהיה גם כח להיפך. והכח הזה הוא ה'התנגדות' על הצדיק. דהיינו הנסיון להמעיט את כוהו ולצמצם את

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: בני התורה חניכי-הישיבות המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א – 077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגלינות הנפלאים שע"י 'הקצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 - לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשארות הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 415 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א ש"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזוה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשארות הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 314 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

תרומות באשראיך!

מעוניין שהעלון

ימשיך להיות מודפס?

אנו זקוקים לתרומה

שלך!

ניתן לתרום דרך

'קהילות' בקופת

'עלמא דאורייתא'.

או דרך קו 'חניכי

הישיבות' – ברסלב,

בשלוחה: 09.

לתרומה בדרכים

נוספות נא להתקשר:

054-848-73-17

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

ויכולים לקבל מהצדיק המופלג, אבל אז אינו בולט כ"כ עניין זה, אבל כשיורדים למצרים שהיא היפוך הניסים, ושם הכל צועק היפך האמונה, ויש התגברות נוראה של זוהמת הנחש, כאן כבר כולם מכינים שמוכרחים להגיע ליוסף שהוא המשביר, והוא זה ששבר את הקליפה של טומאת מצרים, ועי"ז נתן לכל ישראל כח לעבור את גלות מצרים, ואדרבא לברר שם דייקא את בחינת התפילה.

ממיכות פרשת ער ואונן למכירת יוסף

ואולי זה הביאור במיכות הפרשה של יהודה וער ואונן לעניין מכירת יוסף, אף שאין איתנו יודע עד מה, אבל אולי ניתן להבין מסמיכות הפרשיות, שאם לא היה מכירת יוסף, לא היה כל הנפילה של ער ועונן וכל מה שהיה מהמת זה, כי יוסף היה לו כח להאיר עצות אמיתיות בבחי' עצת צדיקים שמכניע בחי' עצת הנחש ועי"ז ניצולים מכל בחי' של ניאוף.

עמידת יוסף בנסיון האמונה

ובאמת עיקר עניינו של יוסף הצדיק הוא לא רק בעמידה בניסיון הקדושה, אלא גם במיוחד בעמידה בניסיון האמונה, וכפי שאמר לאחיו "האלקים חשבה לטובה", וכן בכל זמן שהייתו במצרים היה שם שמים שגור בפיו, וזה פלא והפלא עוצם העמידה בניסיון הזה שהיה הרבה יותר זמן מאשר הניסיון של הקדושה, ויוסף לא ידע מתי הוא הולך לצאת מהבור, ואעפ"כ חיזק את עצמו בתכלית ההתחזקות, והכל הוא ע"י האמונה שיש מחדש ובידו לחדש דבר כרצונו, שע"ז הסתכל על הכל במבט של אמונה ובעיניים אחרות, לידע שהכל ריזן עילאין שכל זה הוא בחינת ציצית שהוא תיקון העיניים וכמבואר בפנים.

הנה רבינו מזכיר בתורה את עניין שליחת יעקב את יוסף לשכם, וז"ל בסוף המאמר: ידע וכו' פי ציצית שמירה לנאוף וכו', על שכם שניהם, זה בחינת ציצית וכו', וזה (בראשית ל"ז), "הלא אחיך רעים בשכם", הנה בחינת ציצית פנ"ל, שהיא שמירה לנאוף, והוא בחינת שמירת הברית שהיא בחינת יוסף, על פן אומר יעקב ליוסף "הלא אחיך רעים בשכם" שהוא בחינת שלח לך ואשלחך אליהם", וממילא מובן שכל העניין מתבאר על פי זה ובהערות וביאורים נתבאר קצת כלפי עניין שכם שהביא רבינו כאן וכאן נבאר קצת בכללות עניין הפרשה על פי זה.

מחלוקת האחים עם יוסף

והנה התורה מאריכה בעניין מחלוקת אחי יוסף עם יוסף, ובוודאי אין איתנו יודע עד מה, אבל בפשטות כל עניין זה הוא לימוד לדורות על עוצם ההסתרה שיש על הצדיק המופלג, עד שאפילו צדיקים גדולים חולקים עליו וכפי שמוהר"ת מאריך בזה בכמה מקומות, ובאמת עיקר המחלוקת שהולקים עליו הוא מהמת שאינם מכינים למה הוא יותר מהם, וכפי שהאחים אמרו "המלוך תמלוך עלינו" וכו', והיינו כי ראו והבינו שכולם קיבלו את הדרך של אברהם יצחק ויעקב, ומפני מה כולם יצטרכו ליוסף.

אבל אח"כ כשיורדו למצרים, ראו את הצורך ביוסף, עד שזה השתלשל אף בגשמיות שכולם הוכרחו לקבל מיוסף את המזון והתבואה, וכמובן שורש הדבר הוא ברוחניות שכולם היו צריכים ליוסף כדי לעבור את גלות מצרים, כי בארץ ישראל שעדיין לא ירדו לגלות לעוצם התגברות זוהמת הנחש, נראה לפעמים שאי"צ לעצות הצדיק ואעפ"כ שגם זה אינו נכון כי גם צדיקים גדולים צריכים

הערות וביאורים ||| פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

וזה פרוש: "ואלה", כל מקום שנאמר ואלה מוסרה, זה בחינת יוסף, בחינת שמירת הברית, בחינת ציצית, המשפטים, זה בחינת כלה ורע אמת, כמו שכתוב (תהלים י"ט): "משפטי ה' אמת", שזוכה לעצת צדיקים, לבחינת אמת, אשר תשים לפניכם זה בחינת פד אתחבר בה אמת, וזה בחינת השווה אשה לאיש כי זה איש ואשה, הם בחינת התהברות אמת ואמונה, ויבזה תלוי הגאולה פנ"ל, וזה: יכול שיהיו תלמידים למורים ואין מבינים תלמוד למד וכו', ערכם לפניכם בשלחן ערוך, זה בחינת הגאולה, שלעתיד יתגלו כל ההכמות בשלחן ערוך, כמו שכתוב (ישעיהו י"א): "וימלאה הארץ דעה" ועד כאן לשון רבנו, זכרנו לברכה.

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם

רבינו מכאר בזה את הפסוק "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם", שזה מרמוז לכל הבחינות שהתבאר במאמר, היינו שע"י בחי' שמירת הברית שהוא בחי' יוסף וזוה בחי' מצות ציצית שמציל מכוה' ניאוף, וע"י העצות של הצדיקים שהם בחי' משפטים, זוכים לבחי' השווה אשה לאיש שמרמזו בפסוק אשר תשים לפניהם [שכולל גם איש וגם אשה ומכאן שהשווה אשה לאיש], והיינו שע"ז זוכה לחיבור אמת ואמונה, שע"ז מאיר אור הגאולה שאז יאיר אור הדעת, שזה בחי' ערכם בשלחן ערוך, היינו שהכל בהיר ומובן היטב ונכבד הובא לעיל באות ג דברי הפרפראות שהכוונה שבתחילה צריך לקבל את עצת הצדיקים בדרך של אמונה, בבחי' "לומדים ואינם מכינים", ואז זוכה שיאיר בו האמת עד שיוכח להשגת הדעת שזה בחי' "ערכם לפניכם כשולחן ערוך".

עניין זה הוא יסוד קיום המשפטים שהם ענייני דיני הממונות

והנה רבינו מפרש בזה את הפסוק אלה המשפטים שהוא פתיחה לכל פרי המשפטים שהם דיני ממונות, ומדגיש שהיסוד הוא בחי' יוסף שהוא בחי' שמירת הברית, ומשמעות הדברים בזה שאכן עיקר הבחי' של שמירת הברית וניאוף, אינו רק בשמירת הברית ממש, אלא עיקר היסוד הוא לא להסתכל על הדברים הגשמיים כדברים גשמיים שמנותקים משרשם, שזה עצמו מהות בחי' ניאוף, שזה ע"י שמפריד את בחי' הגשמיות משרשו ומסתכל ע"ז כדבר גשמי

וכפי שמבאר מוהר"ת עניין זה בליקוטי הלכות [הלכות חוקת מטלטלין הלכה ה אות ג] וז"ל: "וכל ההקשות והגזלות שבמשא ומתן הכל נמשך מפגם אמונה הנ"ל, כי אם היה מאמין שכל דבר יש ריזן בודאי לא היה מכווין את הברו ולא היה עולה על דעתו לשלח יד במוזון והפצים של הברו, כי בודאי ה' יתברך יודע מה שעושה שנתן לזה כל כך הפצים ועשירות ולרש אין כל, כי הכל על פי הקמתו האמתית שידע שהכל למכתו הנצחית ואיך יעלה על דעתו לשנות רצון הבורא יתברך ויגע במוזון הברו שלא פדת התורה הנ"ל, וכמו שכתוב בהתורה אמתו לן מנא וכו' ובהתורה צוית צדק' על מאמר רבותינו זכרונם לברכה מלפא פי סריא וכו' שבחמוזן והפצים יש גונין עלאין ומי שמסתכל על שרש המוזון ששרשו גונין עלאין בודאי לא יתאנה לנשמיית המוזון בלל, מפל שכן שלא יגע בשל הברו בלל עין שם יעו"ש עוד אריכות

בעניין זה לנייער"ש עוד שזה עיקר ייחוד קוב"ה ושכינתיה ועיקר המתקת כל הדינים, ויסודו על פי תורה מב, אבל זה עצמו מה שמבואר כאן שבחי' השוואה לאיש הוא ייחוד קוב"ה ושכינתיה ומבטל כל הדינים ודו"ק.

הרמוז לעניין זה הוא דייקא כמה שגם זה המושך למעמד הר סיני

ועל כן נפלא מאוד מה שרבינו מרמוז עניין זה בפסוק ואלה המשפטים, כי אכן זה השורש והיסוד לכל קיום דיני ממונות וכנ"ל, ויש להוסיף ולהמתיק בזה עוד, שעניין זה של שמירת הברית בדיני ממונות, שיסודו תיקון העיניים, לידע שהכל הוא ריזון עילאין ולא עניין סתמי, מרומז דייקא כמה שכתוב ואלה, שהוא בחי' מוסף על הראשונות, דהיינו שגם כל עניין זה נאמר בסני, כי נטיית האדם לחשוב שיש בחי' 'מעמד הר סיני' שהיא בחי' גילוי אלוקותו יתברך בקולות וברקים וכל מה שהיה במעמד הר סיני, ויש את כל חי היום יום, שכולל בעיקר את ההתעסקות בענייני ממונות ושאר הדברים גשמיים, שזה רחוק ומנותק מבחי' מעמד הר סיני, ואמנם יש הלכות שצריך להיזהר אבל זה רחוק מבחי' גילוי האלוקות של מעמד הר סיני, וזה מה שהתורה מדגישה ואומרת "ואלה", ו' מוסף על הראשונים, שבאמת כל הפרשה הזו שעוסקת בכל דיני ממונות, הכחשות וניזוין, לואף עבד עברי שהוא בחי' נפילה גדולה עד שהוצרך להימכר לעבד עברי, הכל הוא 'המושך' לאותו מעמד הר סיני נשגב, כי באמת בכל דבר יש ריזון עילאין עד אין סוף, ויש בכל דבר גילוי אלוקותו יתברך וייחודים נוראים, אלא שעל האדם להאמין בזה ע"י שהולך אחר עצת הצדיקים שנתנים לו את העיניים האמיתיות (שזה בחי' שמירת הברית, בחי' יוסף וכנ"ל), ולא לילך אחר עצת הנחש שמראה כאילו הכל סתמי ובלי שום משמעות, וע"כ נפלא מאוד מה שעניין שמירת הברית מרומז בתיבת "ואלה"

ואי"ז רק רמוז בעלמא שנוצר תיבת הוספה אלא זהו מהות העניין ממש, והוא נפלא מאוד.

איש ואשה הם אמת ואמונה

וזה ג"כ עיקר קדושת הבית היהודי כשומסתכלים על הדברים בעיניים נכונות, וזה מה שמרמז רבינו ענין זה של אמת ואמונה שהוא בחי' איש ואישה, כי זה עצמו עצת הצדיקים לרומם את ההסתכלות על כל עניין איש ואישה, לידע שיש לזה שורש גבוה, כי זה בחי' אמת ואמונה, וכשומסתכל על עניין זה כך, ממילא כל ההנהגה היא בהתאם ונגם בזה עצמו נעשה ייחוד קוב"ה ושכינתיה כי מלביש את השכינה בגוונין נהורין ומפשיטה מבחי' לבושין דקדרונותא שזה כשאני מאמין בסודות כמבואר בליקו"מ סי' מב ובליקו"ה ה' חזקת מטלטלין ה"ה באריכות וכנ"ל].

השוו אשה לאיש

ומסתמא אין הדברים יוצאים מידי פשוטן, דהיינו שע"י בחי' השוו אשה לאיש, שיש שלום ביניהם והם בבחי' השוו ולא בבחי' מחלוקת, זה עצמו ממתיק את כל הדינים, ואולי יש כאן קצת רמוז עצה לזכות לשלום בבחי' השוו אשה לאיש, וזה ע"י בחי' אמת ואמונה עצמם, היינו שצריך להיזהר מאוד לדבר רק אמת ולא לשקר ח"ו שום שקר, כי מלבד עצם החומר של איסור שקר, באיש ואשה הדבר המור הרבה יותר כי זה הרם השלום ממש כידוע, ומצד שני צריך אמונה, שכולל ג"כ אמון הדדי, לא לחשוך ח"ו אחד בשני שמשקר וכדו', ובפרטות ביותר האיש צריך להיזהר באמת, והאשה באמונה ובאמון בבעלה, אבל כל בחינה כלולה מכל הבחינות וע"כ שניהם שייכים לבחי' אמת ואמונה].

השמשותף השניים להתורה הזאת].

התפילה הוא בחינת אמונה, והוא בחינת הנסים, כי גם למעלה מטבע, ולזה צריכה אמונה כנ"ל, עין שם. ובשכיל זה, התפילה מסוגל לזכרון, כי תפילה הוא בחינת אמונה כנ"ל, ושכחה הוא ענין שחיה לפנינו דבר מה ונשכח ועבר מאתנו, והיא דרך ההנהגה על פי מערכת המעלות שמתנהג כסדר יום אחר יום, והוא הפוך לאמונה, מה שאין פן אם מאמין שיש מחדש הכל כרצונו בכל יום תמיד, והוא מניח ומקנים הכל תמיד, והוא למעלה מחזמון, אין כאן שכחה, ודו"ק.

ומעטתה תראה נפלאות בדברי רבותינו, וזכרוןם לברכה (שבת קד): מ"ם וקמ"ד שבלוחות בגם היו עומדין, כי מס הוא בחינת השכחה ועל זה אמרו רבותינו זכרונם לברכה (תנינה ט): אין דומה השונה פרקו מאה פעמים למאה פעמים ואחד, מס בנימיטריא מאה, ועד מאה שולט השיר של שכחה, וזה שחמתיקו חז"ל: מ"ם וקמ"ד, הינו מ"ם שהוא בחינת השכחה, בגם היו עומדין, כי גם הוא הפך השכחה, כי נסים הם בחינת התפילה, בחינת אמונה, שהיא הפך השכחה, כנ"ל.

התפילה מסוגלת לזיכרון

רבינו מבאר בזה שהתפילה מסוגלת לזיכרון, כי כל עניין השכחה הוא מחמת שעובר זמן מהדבר (או הלימוד) עד שנפול עליו שכחה, וכל עניין הזמן הוא מחמת המציאות של הימים שהם ע"י תנועת הגלגלים שמשכבים עד שע"י עובר יום ועוד יום, שכ"ז הוא בחינת הנהגת הטבע, ושם שייך עניין השכחה, אבל כשאדם עולה לשורש הזמן, לבחי' למעלה מן הזמן, ע"י שעוסק בתפילה ובאמונה שזה בחי' האמונה וההכרה שיש מחדש שבידו לחדש דבר כרצונו, וכל עניין הזמן וכל מה שנכלל בזה, הכל הוא בידו יתברך, ממילא מתקשר האדם לבחינת למעלה מן הזמן וע"י זוכה לזיכרון (ומובן מאליו שיש בזה אין סוף מדרגות, כי סו"ם אנו תחת מציאות הזמן, ורחוקים מהאמונה בשלימות לידע שאין שום הנהגת הטבע כלל, וע"כ אנו עדיין תחת בחי' השכחה, ורק הצדיקים השלמים שזכו לתכלית האמונה, היו דבוקים בשורש האמונה עד שזכו ע"י לזיכרון למעלה מן הטבע, אבל מובן בזה ממילא שבכל נקודה שאדם מתעורר יותר ויותר בתפילה מתוך אמונה שאין שום טבע בעולם, כי יש מחדש שבידו לחדש דבר כרצונו, וכל העולם כולו ניסים, ממילא זוכה ע"י לבחי' זיכרון כפי דרגת האמונה שזוכה].

מאה ואחד הוא בחי' זיכרון

וממשיך רבינו לבאר בזה מאמר הו"ל מ' וס' שבלוחות בגם היו עומדים, כי מס הוא בחינת השכחה, כי עד מאה פעמים עדיין שולט בחי' השכחה, משא"כ במאה ואחד פעמים, נמצא שמאה הוא בחי' השכחה, והשכחה הזו שהוא בחי'

מס, תיקונה הוא ע"י בחי' נס, היינו האמונה בניסים (וזהו 'בגם היו עומדים', היינו שעמידתה ותיקונה הוא ע"י בחי' נס).

והנה עצם היסוד שמבואר כאן בדברי רבינו שכמאה ואחד פעמים הוא מסוגל לזיכרון, וכמו שאמרו "אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים למאה ואחד פעמים", הנה דבר זה מבואר עוד בדברי רבינו (בליקוטי מוהר"ן סימן קצב) וז"ל: ובשכחה לזכרון לזכר דברי החכם כמו שאמרם החכם. או על ידי מה שחזר מאה ואחת פעמים, שעל ידי זה זוכר, ובהמשך שם לזה בחינות (ברכות נח): דין לעבד להיות ברב, 'לעבד' דיקא, עבד, הוא מי שזוכר מה שמקבל מרבו על ידי שחזר מאה ואחת פעמים כנ"ל, כמו שד"ר רבותינו, זכרונם לברכה (תנינה ט): 'עובד אלקים זה החוזר פרקו מאה ואחת פעמים, ועל ידי הזכרון זוכה להיות ברבו' וכו'.

פשוטת דברי הגמ'

אמנם יש לציין שאין הדבר מפורש בגמ' וזה גילוי של רבינו לפרש כן דברי הגמ', דו"ל הגמ' שם (בהגיגה דף ט ע"ב) "אמר ליה בר הי חי להלל מאי דכתיב ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עבד א-להים לאשר לא עבדו, היינו צדיק היינו עובד א-להים היינו רשע היינו עבדו, אמר ליה עבדו ולא עבדו תרוייהו צדיקי גמורי נינהו, ואינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד, אמר ליה ומשום חד זימנא קרי ליה לא עבדו אמר ליה אין צא ולמד משוק של חמרין עשרה פרסי בוזוא חד עשר פרסי בתרי זווי", ובפשוטת משמע לכא' שהעניין הוא כי עושה בזה יותר מהרגילות, וכפי

הנראה שהיו רגילים לשנות פרקן מאה פעמים, וע"כ השונה פרקו מאה פעמים ואחד שהוא יותר מהרגילות, יש לו מעלה יתירה, וזה המשל שהביאו שם שאם הולך י"א פרסה לוקח עוד זוז שלם שהוא מה שלוקח על י' פרסה, והיינו כי י' פרסה הוא הרגילות [שהוא שיעור הליכת יום אחד כמבואר בפסחים צד ע"א] וי"א פרסה הוא יותר מהרגילות ע"כ יש בזה שכר כפול ועד"ז במאה פעמים ואחד.

ובאמת מסתבר שאין כוונת רבינו ו"ל לומר שזה הפירוש הפשוט בדברי הגמ' שמאה פעמים ואחד מסוגל לזיכרון, כי דברי הגמ' לא עוסקים כלל בעניין הזיכרון, אלא שהוא נקרא עובד אלקים מחמת זה שלומד מאה פעמים ואחד, ובפשוט משמע שהוא מחמת שעושה יותר מהרגילות וכנ"ל, אלא שמה שנקטו ככל זאת מספר זה יש בו סוד, ובוזה מבאר רבינו שהעניין במספר זה כי הוא מסוגל לזיכרון [ויעו' ג"כ בשו"ת חתם סופר (אורח חיים סימן כ): "ע"כ נ"ל דדברי ר' יוחנן בנויים על מה דאמרינן בש"ם דילן בחגיגה ט' ע"ב אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחד, וכן הוא מפורסם ומקובל שהשונה מאה פעמים ואחד לא במהרה הוא שוכח", ומבאר בזה עניין ל' יום בהזכרה שעו"ז מתרגל לומר כראוי, ומוכח במשנ"ב (ס' קיד סקמ"א), ויעו"ז עוד בהקדמת השו"ע ליו"ד שהיה לומד כל דבר מאה ואחד פעמים, מכ"ז מבואר דפשיט"ל שיש משמעות למספר הזה ולא לחינם נקטו מספר זה, אבל לכא' כולו מודו שאי"ז הפשט הפשוט בדברי הגמ'.

כל הפירושים מתאחדים זה בזה

ויש להוסיף ולהמתיק על פי מה שמובא בשם הבעש"ט שהכוונה אינו דומה השונה מאה פעמים, למאה פעמים ואחד, דהיינו שלומד את המאה פעמים עם יחידו של עולם [וזה מתאים ג"כ לפשטות העניין בגמ' שהוא לומד יותר מהרגילות, כי לומד לש"ש וע"כ אינו נעצר במאה פעמים, כי הוא רוצה להיות דבוק בהש"ת ע"י הלימוד שזה בחי' מאה פעמים ואחד, נמצא שגם בחי' לימוד מאה ואחד כפשוטו הוא ג"כ בבחי' זו כי הוא רוצה להיות דבוק בהש"ת, וזה מתאים ג"כ לעניין המבואר כאן בדברי רבינו שהוא מסוגל לזיכרון וע"כ הלומד ק"א פעמים כוונתו להיות דבוק בתורה שלומד ולזכור הלימוד היטב כדי להיות

יָדַע וכו' פ' ציצית שְׁמִירָה לְנַאֲרָה וכו', עַל שְׁכֵם שֶׁנִּהְיָה, זֶה בְּחֵינְתָּ צִיצִית וְכו', וְזֶה (בְּרֵאשִׁית ל"ז), "הָלַא אֲחִיף רַעִים בְּשִׁכְמִי, הֵינִי בְּחֵינְתָּ צִיצִית בְּנִל, שְׁחִיא שְׁמִירָה לְנַאֲרָה, וְהוּא בְּחֵינְתָּ שְׁמִירָת הַבְּרִית שְׁחִיא בְּחֵינְתָּ יוֹסֵף, עַל בֵּן אָמֶר יַעֲקֹב לְיוֹסֵף "הֲלוֹא אֲחִיף רַעִים בְּשִׁכְמִי" שְׁחִיא בְּחֵינְתָּ שְׁלֶף "לָכֵה וְאַשְׁלַחְךָ אֲלֵיהֶם".

הלא אחיך רועים בשכם

רבינו מבאר בזה את מה שיעקב אבינו שלח את יוסף לשכם, על פי מה שמבואר לעיל שציצית הוא בחי' שמירת הברית שהוא בחי' יוסף, וזה מרמזו בתיבת שכם שהוא בחי' ציצית, וע"כ שלח יעקב אבינו את יוסף לשכם שהוא בחינה שלו.

והנה באמת הדברים סתומים והתומים, מהו עניין שליחה זו לשכם כדי לתקן את עניינו ובהינתנו, ובפרט שהלשון שכם כאן הוא שם עיר, והרמז לעניין הציצית הוא לכא' רחוק מאוד, כי כל עניין זה שהציצית רמזו בבחי' שכם,

דבוק בחי', וא"כ הלימוד הזה עצמו הוא בחי' אמונה, וע"כ הוא זוכה באמת לזכור הלימוד למעלה מן הטבע כי הוא עולה לשורש הזמן שהוא למעלה מהזמן והשכחה.

וישם המלך אחשוורוש מס על הארץ

והנה מבואר בדברי רבינו שהשכחה היא בחי' מס שהוא בחי' מאה, ויש לציין בזה דבר נפלא שכתב בספר יקרא דשבתא וז"ל "כי קדושת שבת הוא בחינת נסים ביטול השכחה. אך תיכף אחר שנסתלק קדושת שבת אז הסטרא אחרת רוצה להתגבר עוד הפעם ולהמשיך שכחה לשכוח לגמרי ח"ו בהארות הקדושות והנפלאות שזוכה כל אחד מישראל לקבל בשבת כל אחד כפי בחינתו. שזה בחינת מה שאמרו רז"ל זכרהו מאחד בשבת. כי צריכין לקשור היטב בלבו נעימות קדושת שבת קדש עד שיוזכר אותו מאחד בשבת ותיכף שחלך לו השבת הוה יתגעגע וישתוקק לקדושת שבת הבא אחריו וזה גם כן בכלל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות. כי אז בוודאי היה זוכה לקבל קדושת שבת הבא בתוספת הארה יתרה ביותר, אך דרך הסטרא אחרת שתוכף אחר שבת רוצה להשכיח את הכל על ידי שר של שכחה הנ"ל. שזה בחינת מה שבסיום מגילת אסתר שהיו אז נסים גדולים וגוראים כאלו. מסיים וישם המלך אחשוורוש מ"ס על הארץ היינו שהתגברה הסטרא אחרת להטיל שכחה להשכיח את כל הנפלאות שנעשו אז. שזה בחינת מ"ס שר של שכחה. אך וכל מעשה תקפו וכו' הלא הם כתובים על ספר וכו'. כי הכתב בספר הוא בשביל לבטל השכחה כמו שכתוב כתוב זאת זכרון בספר וכמבואר במקום אחר", והוא נפלא מאוד שהמס הזה זה מה שקליפת אחשוורוש משכיח מאיתנו בכל פעם את עוצם הניסים והנפלאות שאנו רואים בכל פעם.

ויש להמתיק בזה שע"כ הוא נקרא "מס" כי זה עצמו כל בחי' המרדות שיש לאדם בענייני העוה"ז, שרובם הם ע"י בחי' מיסים ותשלומים שצריך לשלם וזה עיקר מה שמפיל את האדם למרדות ולתחת הזמן אבל כשאדם מתעלה לבחי' אמונה כי יודע שיש מחדש שבידו להחדש דבר כרצונו ועי"ז אינו דואג כ"כ, עי"ז הוא ניצל מבחי' המס ועולה לבחי' למעלה מן הזמן והטבע.

היינו על פי הפסוק וישימו על שכם שניהם, ששם ויפת הניחו את השמלה על שכמם שזה בחי' ציצית, ובאמת עצם הדבר ששכם הוא בחי' ציצית הוא חידוש כי לכא' הוא רק דבר צדדי שהניחוהו על שכמם, אבל עכ"פ עוד אפשר קצת להבין שמו"ס המדובר כאן על ציצית שעל השכם, אבל כאן רבינו ממשך ומקשר זאת לעניין שכם שאין משמעותו כלל לשון שכם ובוודאי אין מוזכר כאן בהדיא עניין ציצית, [ואמנם בפשטות מוצאים אנו הרבה בדברי רבינו"ל בחי' זו של דרשה, אבל בוודאי הדבר אומר דרשנו].

ללכת עם תורה \ \ \ המשך בעמוד 8

הודעות נחוצות:

קו העדכונים (הודעות) של 'חניכי הישיבות' – ברמלב: 57-78-594-02.

מומלץ להצטרף לרשימת הצינתוקים. פרטים בפל' המופיע מטה.

כל אחד נציג!

בכדי שהעלונים יבואו ליעדם דרושה 'הפצה רוויה', כלומר כל אחד מוזמן להיות מפיץ בעיר שלו \ בשכונה

שלו \ בישיבה שלו, כך שעם הזמן ההפצה 'תכסה' את כל הארץ. צור קשר: 17-73-848-054

❖ סדרת מאמרים בעניין: דרך ברסלב ודרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו? ❖

ברורנו אנו עדים ב"ה לתופעה ההולכת ומתרחבת של בני ישיבות אשר התחנכו בישיבות ליטאיות, המתקרבים בשלב מסוים של חייהם לדרך ברסלב, ומוצאים בה טעם נפלא. והנה לאנשים שאינם מכירים מבפנים את שני הדרכים ומסתכלים על הדברים מבחוץ, שני הדרכים עלולים להיראות כביכול כסותרות זו את זו באופן שכמעט אי אפשר להפגיש ביניהם. אולם לאמיתו של דבר, מי שמכיר ומתבונן יותר לעומק, יודע שיש בין שני הדרכים הרבה נקודות מקבילות ומשלימות, והחיבור ביניהם מהווה קרקע פורייה שמאפשר צמיחה מיוחדת. ברצוננו להתבונן במאמרים הבאים בכמה נקודות השייכות לענין זה.

מאמר ד

היצמדות להלכה על פי דרך ברסלב

נתחיל בעניין של היצמדות להלכה כפשוטה.

אפשר לקבוע שבנושא הזה התפיסה של ברסלב זהה לגמרי לתפיסה הליטאית, שלפיה אין שום מקום לזוז מההלכה הפשוטה מחמת שום השבון של תוספת כוונה, או השגה פנימית, או כל סיבה אחרת שאינה הלכתית מובהקת, והעניין הזה מופיע בהרבה מקומות בספרי ברסלב וגם הונהג כך בפועל אצל חסידי ברסלב, ונזכיר כמה אמרות בנוגע לכך.

ידועה אמרתו של מוהר"ן זצ"ל שאמר לאחד התלמידים: יוכל הנך לקמט את ספרי כפי רצונך (כלומר, לומר בו פרושים כלבבך), אולם אל תפגע בסעוף קמץ שבשולחן ערוך. והנה רביה"ק מוהר"ן לא המעיט בערכו של ספרו כלל וכלל, ואמר עליו שבחיים מופלגים כידוע, ואף על פי כן, ראה להגיש שדבר ראשון צריך לשמור על כל סעוף קמץ בשו"ע בלי לזוז ממנו מאומה, והשש על עניין זה יותר ממה שחשש על הבנת ספרו כראוי, משום שראה בשמירת שו"ע בסיס הכרחי לכל היהדות.

ובאופן כללי, מוהר"ת כתב בכמה מקומות מה ששמע מרבי"ל שהזהיר לא לפסוק הלכה על פי השגות בקבלה, אפילו אם הם השגות אמיתיות, אלא הלכה יש לפסוק רק לפי דרכי הפוסקים.

וכאשר הרה"ה רבי הירש לייב ליפל זצ"ל שהיה מקורב להפ"ן חיים שאל אותו אודות התקרבות לחסידות, השיב לו הו"ח: אם הפ"ן הנך להתקרב לחסידות, תתקרב לחסידי ברסלב היות והם שומרים את השולחן ערוך ומקיימים את הכתוב בו (ספר שבהו של צדיק עמוד שיד מפי בעל השמועה).

וענין זה משתלב היטב עם גישתו הכללית של מוהר"ן לעבודת ה', שלפיה האמונה הפשוטה ועשיית מעשים בפשטות עומדת בבסיס הכל, והיהדות הפשוטה/ה' דהיינו קיום המצוות ומנהגי היהדות בפשטות הינה הבסיס הרחב שרק עליו אפשר לבנות עבודת ה' פנימית, כמבואר היטב בדבריו במקומות רבים.

ולכן לא מצאנו בברסלב (כמעט) ששמו דגש על כל מיני 'הנהגות' מעבר להלכה הפסוקה כמצוי בקהילות רבות, אלא ההנהגה למעשה היא מה שכתוב בשו"ע ובפוסקים, ומה שיש לנו בספרי ברסלב ובמסורת ברסלב הם רק רעיונות ועצות נפלאות הנוגעות לפנימיות עבודת ה'.

ואכן, כידוע אהת מההנהגות שציווה מוהר"ן על תלמידיו חוק ולא יעבור היא אלמוד בכל יום שו"ע, כאשר המטרה בזה היא בראש ובראשונה להיות בקי בהלכה היטב ולא לעבור הלילה על שום הלכה.

ובנוגע לנידון של איחור זמן תפילה בשביל תוספת כוונה בתפילה או מחמת סיבות אחרות, שהיו כמה מצדיקי החסידות שנהגו בהנהגה זו, התבטא מוהר"ן באופן נהרץ ואמר (חיי מוהר"ן אות תפז): 'הצדיקים שוגים בזה כמה שמאחרים זמן תפילה'. כלומר, שמוהר"ן אף שידע את הסיבות שהיו לאותם צדיקים בכך, לא הסכים אתם בזה, וסבר שקיום ההלכה כפשוטה עומד מעל כל השיקולים הללו.

ובוודאי לא באנו לומר שכל ה'בשורה' של ברסלב היא שצריך והשוב לשמור שו"ע, שכן את זה אמנם ידענו גם לפני ברסלב, ועיקרה של תורת ברסלב באה אלמוד דרכים ועצות נפלאות כיצד להחיות את השו"ע ולקיים את הכתוב בו כיתר שמהח, התלהבות, אמונה, דבקות, וגם כיצד להתחזק בשמירה בפועל של השו"ע, ומה שבאנו לברר בנוגע לעניינינו הוא שיש הפיפה מוחלטת בין התפיסה הליטאית לתפיסה הברסלבאית ביחס לתוקף המוחלט שיש לפסקי הלכה, ושאינן מקום להגמיש אותם מחמת שיקולים שאינם הלכתיים, אפילו אם הם מגיעים מרצון טוב וקדוש. וכבר אמר רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל שחסידי ברסלב עובד ה' באמת יכול להיראות כסדר יומו כמו יהודי עובד ה' רגיל, שיש לו סדרי תורה ותפילה וכו' כרגיל, ואין ניכר עליו דבר שונה מצד הנהגתו החיצונית, אלא שהכל נעשה בחיות ובכירה פנימית, שזהו עיקר המכוון של דרך ברסלב.

וכאשר שהה מוהר"ת בגליציה נזדמן לו לראות רב חשוב המתפלל בהתעוררות עצומה, והדבר היה לאחר זמן תפילה, ואמר על כך מוהר"ת: 'הרי זה אתרוג קורפיני [מין אתרוג משובח שמוצאו מקורפון], אבל הוא כהנוכה... ודברים אלו דומים ממש בסגנונם למה שכתב בנפש החיים (בפרקים שלפני שער ד, פרק ד) על כגון זה: יזכי מאי נפקותא בין זה למי שהיה תוקע שופר בכוונה עצומה ליל ראשון של פסח במקום מצות אכילת קזית מצה, ואוכל הכזית מצה בראש השנה, ומתענה בערב יום הכפורים, וכיום הכפורים נוטל לולב במקום מצות עינוי, ואיה מקום לתורה'.

ליקוטי מוהר"ן - זה מדבר אלי!! זה לא סלוגן - זה דרך חיים!!

הסתובבת כמו סביבון עד שמצאת את העלון?

חדש! ניתן לעשות מנוי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבצו' עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' שבבתי הכנסת. ב-20 ש' לחודש. הפשו: עלמא דאורייתא. \ המנוי על-דעת המערכת! \ לברורים: 054-848-73-17

בשכם מתגלה שכל דבר וכל מקום יש לו שורש

הזה שהמקום יש לו שורש ונעל כן הוא מתייחס לשכם ולא לדותן, זה עצמו בחי' תיקון העיניים שהוא בחי' הציצית, וע"כ מובן קצת מה שמרומז בזה עניין הציצית.

לכה ואשלחך אליהם

ובזה יתבאר ג"כ מה שלכאו' קשה שהרי עדיין לא היה כל עניין זה של הניסיון של יוסף הצדיק, ולמה כבר נחשב בחי' שמירת הברית הכהונה של יוסף, אלא שעיקר שמירת הברית הוא לא רק בעת עמידה בניסיון, אלא בעניין זה של תיקון העיניים לקשר כל דבר לשרשו העליון, וזה כבר היה ליוסף ודרכו זה מה שנתן לו את הכה לעמוד בנסיונות, וזה עצמו מה שיוסף הלך לשכם מחמת צווי אביו ואף שידע שאהיו שונאים אותו, שלכאו' היה לו לומר לאביו שאין מתאים כ"כ שילך עכשיו, אבל הוא לא הסתכל ע"ז כי היה חי עם אמונה ברורה ופשוטה שהכל בהשגחתו יתברך ובכל דבר יש רזין עילאין, וממילא לא עשה שום חשבונות ונבאמת נתברר שהכל בהשגחה העליונה כי לצורך תיקונו השלם הוכרח לעבור דייקא עניין זה ורק עי"ז זכה לשלימות מידתו ועניינו.

וזה מה שיעקב אבינו שלחו לשכם, ואמר לו הלא אחיך רועים בשכם, אבל באמת זהו בחינה שלך, כי אתה יודע עניין זה שהכל מלא רזין עילאין וע"כ לכה ואשלחך אליהם וראוי יעקב אבינו נתכוון לשלחו ללמד לאחים עניין זה, ואח"כ היה מה שהיה, ובאמת מזליה הוי כי באמת שם היה בחינה שלו שהוא בחי' שמירת הברית, הן כפשוטו, כי הרי שם היה התגברות תאוות ניאוף מחמת מעשה שכם עם דינה, ויוסף הכניע את כה הקליפה שם וע"כ נקבר בשכם, והן את כה האמונה שהיה ליוסף הצדיק שזה ג"כ שייך לעניין שכם שמגלה איך הכל בהשגחה פרטית ומלא רזין עילאין.

ואולי יש לכאר קצת שאדרכא, זה עצמו מהות העניין, כי עיקר בחי' ציצית הוא עניין זה של תיקון העיניים לידע שהכל הם רזין עילאין שזה עיקר בחי' שמירת הברית וכו', וזה מתגלה בעניין זה של שכם, שהתורה מודגשה שהליכת יוסף היתה לשכם, אע"פ שעיקר עניין המכירה היה בדותן, אלא ששורש העניין התחיל בשכם.

וכך מתבאר בדברי הגמ' במסכת סנהדרין (דף קב ע"א) וז"ל הגמ' שם "ויחי בעת ההיא וירבעם יצא מירושלים וימצא אתו אחיה הישילוני הנביא בדרך והוא מתכסה בשלמה חדשה, תנא משום רבי יוסי עת היא מזומנת לפורענות, בעת פקדתם יאבדו תנא משום רבי יוסי עת מזומנת לפורענות, בעת רצון עניתך תנא משום רבי יוסי עת מזומנת לטובה, וביום פקדי ופקדתי עליהם הטאתם תנא משום רבי יוסי עת היא מזומנת לפורענות, ויחי בעת ההיא וירד יהודה מאת אחיו תנא משום רבי יוסי עת מזומנת לפורענות, וילך רחבעם שכם כי שכם בא כל ישראל להמליך אתו, תנא משום רבי יוסי מקום מזומן לפורענות, בשכם עינו את דינה, בשכם מכרו אחיו את יוסף, בשכם נחלקה מלכות בית דוד".

ומבואר שהכל מתייחס לשכם, ועוד מבואר שיש בחי' של 'מקום המוכן לפורענות' ועל דרך זה עת המוכנת לפורענות או לטובה, והנה בוודאי אין איתנו יודע עד מה, אבל ע"כ המוכן מזה שכל מקום זמן יש לו שורש גבוה מאוד, וע"כ יש בחי' מקום המוכן לטובה או לפורענות ובוודאי פשוט שהכל בהשגחה פרטית ומדוקדקת ולא ח"ו שהמקום גורם דבר שלא נגור, אבל בהשגחתו יתברך שהעניין הזה קורה דייקא בזמן או המקום הזה, כדוגמת מה שכת"ב היה חורבן שני בתי המקדש והתחלת הטא המרגלים, ולעומת זאת כליל הסדר היה הרבה ניסים, וממילא עניין זה של שכם, שהוא בחי' הגילוי

חבורות ושיעורים למקורבים!!! לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו 'הניכי הישיבות' - ברסלב, בשלוחה: 72

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	התחזקות	הרב שרגא זילברמן שליט"א	יום שלישי ב-8:30 בערב	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות - ברסלב ב"ב	מלווה מלכה!!	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח - - - בשביל ללמוד זוהר???
הגיע הזמן שנבין - - - לימוד הזוהר מביא את המשיח!!!
כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קבו):
"ומשום שעתידים ישראל לטעם מעין החיים, שהוא ספר הזוהר הזה, יצאו בו מהגלות ברחמים!"
רכוש לך עוד היום את סט ספרי הזוהר הקדוש עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'!
משלוח חינם עד הבית! וכן ניתן להזמין את כל ספרי בעל 'מתוק מדבש'.
ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

אמר רבינו הקדוש:

"רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"
(שייזו שרפי קודש' זו"ב, סימן ז"ר)